

NR 09/114 WRZESIEŃ 2020

BEZPŁATNY MIESIĘCZNIK

SILESIA

TRAM NEWS



Nakład: 10 000 egz.

SPACERY PO REGIONIE

**Cystersi
docenili jemiotę**
»» str. 6-7

ROZMAITOŚCI

**Do zobaczenia
na industrialnym
szlaku**
»» str. 9

Nowa linia tramwajowa w Sosnowcu

»» str. 4-5

Fot. Marcin Śliwa



Jedźmy razem

W naszym codziennym zabieganiu mało mamy czasu na głębszą refleksję o otaczającym nas świecie. W wirze obowiązków nie powinniśmy jednak zapominać, że choć żyjemy „tu i teraz”, kształtujemy rzeczywistość i uczestniczymy w ważnych wydarzeniach nie tylko dla nas samych, ale i dla następnych pokoleń.

Niewątpliwie historyczną chwilą dla mieszkańców sosnowieckiego Zagórza było oficjalne rozpoczęcie budowy nowej linii tramwajowej w tej dzielnicy miasta. Prace warte ponad 88 milionów złotych potrwać do stycznia 2023 roku, a ich efektem będzie nowe torowisko prowadzące od istniejącej pętli do ronda im. Jana Pawła II, na które mieszkańcy czekali aż 38 lat. O tej i o innych inwestycjach, realizowanych w ramach unięgo projektu modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz z zakupem taboru tramwajowego, piszemy obszernie w tym numerze naszego miesięcznika.

Rok 2020, a być może i kilka następnych lat, zostanie zapamiętanych jako okres zmagania się z pandemią COVID-19. Nasze dzieci i wnuki zapewne będą czytać o tym w podręcznikach historii; historii, na którą my ciągle jeszcze mamy wpływ. Zanim poradzimy sobie z koronawirusem, musimy zachować optymizm i na nowo organizować nasze życie, stosując wszelkie zasady ostrożności i bezpieczeństwa. Dlatego, mimo że w tym roku nie mogliśmy zaprosić Państwa do zwiedzania warsztatów tramwajowych w Chorzowie, przygotowaliśmy wirtualną wersję Dnia Otwartego. Transmisja odbyła się na naszych kanałach w serwisie YouTube, gdzie mogą Państwo ją obejrzeć z odtworzenia w każdej chwili.

We wrześniowym wydaniu naszego czasopisma zachęcamy do udziału w XI edycji Industriady, zwłaszcza, że w tym dniu będzie można bezpłatnie podróżować tramwajami, autobusami i trolejbusami, a także pociągami. A w inne pogodne dni warto skorzystać z rekomendacji naszego przewodnika turystycznego, który zaprasza do Jemielnicy na Opolszczyźnie.

Życzę miłej lektury!

Bolesław Knapik
Prezes Zarządu Spółki Tramwaje Śląskie S.A.

Wstrzymanie ruchu tramwajów do Brynowa

Od 26 do 30 września 2020 roku, w związku z kolejnym etapem prac przy budowie centrum przesiadkowego oraz pracami modernizacyjnymi infrastruktury tramwajowej w Katowicach Brynowie, wprowadzone zostaną zmiany w funkcjonowaniu komunikacji miejskiej:

- tramwaje nie będą kursowały na odcinku **Katowice Plac Miarki – Brynów Huberta**,
- linia tramwajowa nr 16 będzie kursowała na trasie **Wełnowiec Plac Alfreda – Katowice Plac Miarki**,
- uruchomiona zostanie autobusowa komunikacja zastępcza **T-16** na trasie **Brynów Huberta – Katowice Plac Miarki – Brynów Huberta** (kurs co 10 minut).

Szczegółowa trasa komunikacji zastępczej:

Kierunek Brynów:

Katowice Plac Miarki – Katowice Jordana – Katowice Stadion AWF – Katowice Kościuszki Szpital – Katowice Kościuszki Basen – Brynów Zgrzebniocka – Brynów Gawronów – Brynów Drozdów – Brynów Słowików – Brynów Kościuszki – Brynów Huberta

Kierunek Plac Miarki:

Brynów Huberta – Brynów Słowików – Brynów Drozdów – Brynów Gawronów – Brynów Zgrzebniocka – Katowice Kościuszki Basen – Katowice Kościuszki Szpital – Katowice Stadion AWF – Katowice Skłodowskiej – Curie – Katowice Drzymały – Katowice Plac Miarki

Przystanek Katowice Jordana w kierunku Centrum nie będzie obsługiwany.

26 września wprowadzone zostaną również następujące zmiany:

- linia nr 13 – korekta rozkładu jazdy, likwidacja kursów nocnych (zadanie to realizować będzie linia nr 16),
- linia nr 15 – zmiana obsady taborowej,
- linia nr 43 – wprowadzenie stałego rozkładu jazdy na trasie **Koszutka Słoneczna Pętla – Chorzów Batory Zajezdnia**.

Szczegóły na stronie:
www.metropoliaztm.pl



SILESIA
TRAMNEWS

Wydawca:

Agencja Mediów Lokalnych mediaL
41-500 Chorzów, ul. Katowicka 105/2, tel. 32 2413 374

Redaktor naczelny: Waldemar Kosior

Redaktor wydania: Andrzej Zowada

Druk:

POLSKA PRESS Sp. z o.o.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada



Będzin, ul. Małobądzka

Piękna wrześnieowa pogoda sprzyjała postępowi prac budowlanych realizowanych w ramach unijnego projektu. Na dwóch zadaniach trwają odbiory wykonanych robót, na jednym zbliża się finał, a na pozostałych realizowane są kolejne etapy przebudowy.

WIADOMOŚCI Z PLACU BUDOWY

w Będzinie:

- Na odcinku torowiska wzdłuż ul. Małobądzkiej Wykonawca kontynuował uzupełnianie wkładek wygłuszających. Na ułożonych fragmentach torowiska rozpoczął się montaż skrzynek sterowniczych; postępują prace przy układaniu kabli zasilających trakcję.
- Wykonawca ułożył tor zachodni w rejonie przystanku Cmentarz komunalny; rozpoczęły się prace przy przebudowie platform przystanku Będzin Krasickiego.

w Chorzowie:

- Na ul. 3 Maja od ul. Katowickiej rozpoczęły się prace przy układaniu płyt torowych, montażu szyn i budowie systemu odwodnienia torowiska. Na odcinku od strony Świętochłowic trwa układanie rusztu torowiska wydzielonego.
- Na ul. Hajduckiej Wykonawca realizował prace ziemne w rejonie chodników oraz wjazdów do posesji, a także przy budowie drenażu torowiska.
- Na ul. Powstańców Wykonawca zdemontował starą infrastrukturę; trwają przekopy kontrolne i wyznaczanie miejsc pod fundamenty słupów trakcyjnych.

w Dąbrowie Górniczej:

- Wykonawca zakończył prace i zgłosił zadanie do odbioru. Komisja odbiorowa rozpoczęła pracę.

w Rudzie Śląskiej:

- Wykonawca wybudował mur oporowy w miejscu nowej mijanki w rejonie ul. Młyn Szombierski i wykonał płytę rozjazdową.
- Wzdłuż ul. Goduli na fragmentach torowiska wydzielonego z jezdni Wykonawca kontynuuje prace przy budowie rusztu torowego.

w Sosnowcu:

- W rejonie pętli Będzińska ułożony został ruszt torowy w części zachodniej – trwa montaż systemu sterowania rozjazdami. W dniach 26.09-11.10 ruch tramwajów będzie wstrzymany, a Wykonawca przystąpi m.in. do wymiany sieci trakcyjnej, co będzie jednym z ostatnich elementów realizacji zadania.

- Sprawą przetargu dla zadania modernizacji torowiska wzdłuż ul. Małachowskiego zajmuje się Krajowa Izba Odwoławcza.
- W przetargu dla zadania modernizacji torowiska wzdłuż ul. Gen. Andersa wpłynęło 10 ofert. Trwają prace komisji przetargowej.

w Świętochłowicach:

- Wzdłuż ul. Chorzowskiej na części zakresu Wykonawca kontynuuje prace przy układaniu rusztu torowego. Na odcinku od Lipin do Chebzia wykonywane są roboty demontażowe, korytowanie i układanie warstw konstrukcyjnych.

w Zabrze:

- Dla zadania wzdłuż ul. Wolności, Powstańców i Religi trwają prace komisji odbiorowej.
- Na zadaniu wzdłuż ul. Bytomskiej w Biskupicach Wykonawca ułożył ruszt torowy, zamontował szyny w płytach prefabrykowanych i zaalał je masami elastycznymi. Zrealizował prace przy wylewaniu płyt rozjazdowych i rozpoczął montaż szyn, a także przystąpił do prac sieciowych.



Chorzów, ul. 3 Maja



Świętochłowice, ul. Chorzowska

Zdjęcia: Marcin Śliwa

Wszystkie wymienione w tekście inwestycje, związane są z Projektem pn.: „Zintegrowany Projekt modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz z zakupem taboru tramwajowego” współfinansowanym przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w perspektywie UE 2014-2020.

Ruszyła budowa nowej linii tramwajowej w Sosnowcu



Fot. Maciej Lydek UM Sosnowiec

Na ten moment mieszkańcy sosnowieckiego Zagórza czekali 38 lat. We wtorek 22 września 2020 roku wbita została symboliczna „pierwsza łopata” na placu budowy nowej linii tramwajowej, która od istniejącej pętli doprowadzona zostanie do ronda im. Jana Pawła II. Pod koniec stycznia 2023 roku po nowych torach zaczęną kursować tramwaje.

– Parafrazując tekst piosenki zespołu Golec uOrkiestra można by rzec, że... tu na razie jest ściernisko, ale będzie torowisko – powiedział Bolesław Knapik, Prezes Zarządu spółki Tramwaje Śląskie S.A. chwilę przed tym, gdy wspólnie z Prezydentem Sosnowca, Przewodniczącą sosnowieckiej Rady Miasta, wiceprzewodniczącym Rady Nadzorczej Spółki oraz Prezesami firm realizujących prace budowlane wbił w ziemię łopatę, symbolicznie rozpoczynając budowę pierwszej od 38 lat nowej linii tramwajowej w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

– Jesteśmy blisko miejsca, gdzie ta ostatnia budowana przez naszą firmę linia się kończy. Po tych 38 latach będziemy kontynuować budowę trasy, która da zupełnie nowe możliwości komunikacyjne mieszkańcom Zagórza. Mam nadzieję, że prace będą przebiegać zgodnie z planem i na początku 2023 roku spotkamy się tu na inauguracyjnym przejeździe tramwaju po nowym torowisku do ronda imienia Jana Pawła II – dodał prezes Bolesław Knapik. Nowa linia tramwajowa przebiegać będzie od dotychczasowej pętli tramwajowej poprzez dwupoziomowe skrzyżowanie z ul. Braci Mieroszewskich (tunelem pod



Na początku 2023 roku w Sosnowcu Zagórza będą jeździć tramwaje

jezdnia), przez nieużytki do al. Wolności, przez ul. ks. Blachnickiego i dalej wzdłuż ul. Białostockiej, al. Paderewskiego i ul. Marszałka Rydza Śmigłego do ronda im. Jana Pawła II, gdzie planowane jest zakończenie trasy pętlą tramwajową. Wartość zadania zgodnie z zapisami umowy wynosi niespełna 88,6 mln zł netto.

– Realizujemy kolejny krok w naszym programie bezpiecznego Zagórza i zapewnienia mieszkańcom lepszej i sprawniejszej komunikacji



Od dotychczasowej pętli poprowadzona zostanie nowa linia tramwajowa

miejskiej. Dzięki odpowiednim programom sygnalizacji świetlnej na nowej linii tramwaj używską priorytet na przejazdach przez drogi. Nowe przystanki będą rozmieszczone oczywiście zgodnie z zasadami technicznymi, ale w takich lokalizacjach, które zapewnią mieszkańcom szybki dostęp. Będą ponadto powiązane z przystankami autobusowymi, co usprawni przesiadki – podkreślał Arkadiusz Chęciński, Prezydent Sosnowca.

Zdjęcia: Tramwaje Śląskie S.A.



Fot. Maciej Lydek UM Sosnowiec

Arkadiusz Chęciński, Prezydent Sosnowca

Fot. Marcin Śliwa

Bolesław Knapik, Prezes Zarządu spółki Tramwaje Śląskie S.A.

Budowa jest skomplikowana – wieloetapowa i wielobranżowa. W pierwszej kolejności prace budowlane prowadzone będą w rejonie ul. Braci Mieroszewskich w sąsiedztwie parkingu znajdującego się tam supermarketu. Na listopad planowane jest wprowadzenie ograniczeń w ruchu kołowym na ul. Braci Mieroszewskich i rozpoczęcie przebrojeń terenu pod budowę tunelu tramwajowego. – Przed nami zadanie niełatwe wymagające koordynacji prac z wielu obszarów, dlatego skład naszego konsorcjum został tak dobrany, aby wszystkie te obszary zabezpieczyć. Pierwsze prace rozpoczną się już w najbliższych dniach, będą to roboty przygotowawcze, częściowo ziemne oraz przebroje-

niowe związane z budową nowego torowiska. Pod koniec października planujemy rozpocząć przebudowę sieci kanalizacyjnej. Prowadzenie tych prac nie będzie na razie wiązało się z większymi utrudnieniami dla mieszkańców – zapewnił Robert Wach, dyrektor kontraktu Eurovia Polska S.A. W ramach budowy wiaduktu nad torami tramwajowymi na ul. Braci Mieroszewskich powstanie centrum przesiadkowe z przystankami tramwajowymi zlokalizowanymi pod wiaduktem i autobusowymi na wiadukcie. Połączy je klatka schodowa oraz windy. Na drugim końcu nowego odcinka przebudowane zostanie rondo, mieszcząc w środku pętlę tramwajową, a przystanki – końcowy i dwa początkowe – z to-

rem odstawczym i punktem dyspozytorskim usytuowane zostaną w pasie dzielącym jezdnie ul. Marszałka Rydza Śmigłego.

Inwestycja pn. „Budowa linii tramwajowej w dzielnicy Zagórze od pętli tramwajowej do ronda Jana Pawła II w Sosnowcu” jest jednym z zadań „Zintegrowanego Projektu modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko - Zagłębiowskiej wraz z zakupem taboru tramwajowego – etap I” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

red



Źródło: UM Sosnowiec

W ramach cyklu artykułów, który zatytułowaliśmy „Spacery po regionie”, zachęcamy do wspólnych wędrówek ścieżkami Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego. Są to wyprawy niezwykle - odwiedzimy interesujące miejsca i obiekty, które znajdują się blisko nas, po sąsiedzku albo nawet w naszym mieście, a dla wielu wciąż pozostają nieznane.



Dawne opactwo Cystersów
w Jemielnicy

Cystersi docenili jemiołę

Jemielnica – wieś leżąca na rzece Chrzastawą w województwie opolskim - zawdzięcza swój rozwój Cystersom, którzy osiedlili się tutaj w XIII wieku. Kto wie, może wybrali oni to miejsce z powodu urokliwej nazwy, pochodzącej od staropolskiego słowa jemiel, czyli jemioła?

Nazwa Jemielnica pierwszy raz pojawia się w łacińskiej odmianie Gemelnici już w 1225 roku, kiedy zakładano wieś na prawie niemieckim. Późniejsze nazwy to m.in. Gemelnitz, Jemmelnitz, Himmelwitz, Imielnica, a od 1947 roku Jemielnica.

Miejscowość pierwotnie należała do książąt opolskich. W 1280 roku książę Bolesław I sprowadził z Rud Wielkich do Jemielnicy Cystersów, co przyczyniło się do podniesienia znaczenia wsi i poziomu życia jej mieszkańców.

Cystersi wybudowali drewniany klasztor przy istniejącym już kościele parafialnym pw. św. Jakuba (w 1477 roku był on powtórnie konsekrowany i otrzymał wezwanie Wszystkich Świętych). W 1307 roku z fundacji księcia opolskiego Bolka I wybudowany został kościół z zabudowaniami klasztorowymi. Zakonników i mieszkańców wsi przez wieki nawiedzały nieszczęścia i klęski - pożary, najazd husytów w 1428 roku i wreszcie najazd wojsk Ernesta von Mansfelda w czasie wojny trzydziestoletniej. W 1627 roku wieś i świątynia zostały cał-



Szczyt bramy z herbem klasztoru

kowiec zniszczone. Po tych wydarzeniach klasztor i kościół odbudowano, otoczono murem i wzniesiono kaplicę pw. św. Józefa, pod którą umieszczono kryptę. Jednak największą tragedią dla Jemielnicy był ogromny pożar z 1733 roku, który pochłonął dwa kościoły, zabudowania klasztorne oraz 30 gospodarstw. Zniszczone zabudowania wsi i klasztoru odbudowane zostały za rządów opata Ludwiga Herda jeszcze przed 1740 rokiem.

Zachowany do dzisiaj kościół klasztorny pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny to trójnawowa, bazylikowa budowla z przełomu XIII i XIV wieku, składająca się z części gotyckiej (strona wschodnia z prezbiterium) oraz późnobarokowej (część zachodnia). W XVIII wieku kościół został przebudowany wg projektów Fryderyka Gansa z Karniowa. Wnętrze świątyni ma żebrowane sklepienie krzyżowe, ale wystrój

jest w większości barokowy. Ołtarz główny pochodzi z 1734 roku, wykonany został w niemodlińskim warsztacie Michaela Koesslera. Znajdują się w nim cztery obrazy z drugiej połowy XVII wieku, przypisywane znakomitemu śląskiemu artyście Michaelowi Willmannowi. Są to wizerunki św. Jadwigi, Matki Boskiej z Dzieciątkiem, św. Jakuba Starszego oraz św. Sebastiana. W ołtarzu głównym zawieszono obraz z przedstawieniem Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny. Autorem dzieła jest siostrzeniec Willmanna – Georg Willmann Neunhertz. Wokół obrazu, na dwóch kondygnacjach, rozmieszczono figury świętych. Ołtarz zwieńczony jest rzeźbą Michała Archanioła w towarzystwie aniołów. Natomiast nad obrotowym tabernakulum z krucyfiksem znajduje się figura św. Józefa.

Cenne są również ołtarze boczne, zwłaszcza te przy prezbiterium, wykonane w 1740 roku. Po prawej stronie usytuowany jest ołtarz z obrazem „Wizja św. Bernarda”, a po lewej – ołtarz z obrazem „Śmierć św. Bernarda” oraz figurami św. Apostołów Piotra i Pawła.

Łącznie w kościele znajduje się 17 ołtarzy z 27 barokowymi obrazami oraz wieloma figurami świętych, m.in.: św. Lucji i św. Otylii, św. Tekli i św. Doroty, św. Andrzeja i św. Judy Tadeusza, św. Karola Boromeusza i św. Jana Nepomucena, a także św. Kazimierza Królewicza i św. Wacława oraz figurami Archaniołów Gabriela i Rafała. Nie brakuje tutaj cennych dzieł sztuki. Naszej uwadze nie mogą umknąć: rzeźba Ecce Homo wykonana przez Jana Melchiora Östereicha w 1740 roku, obraz św. Rodziny z ołtarza z kaplicy św. Józefa i polichromia sklepienia tej kaplicy, bogato zdobiona ambona z 1769 roku, polichromowane stalle umieszczone po obu stronach prezbiterium, organy wykonane w warsztacie Jana Gotfryda Wilhelma Schefflera z Brzegu, a także obraz Matki Boskiej z 1781 roku, przypisywany artyście Michaelowi Steinzerowi. Wyjątkowe są także rzeźby z Grupy Ukrzyżowania, znajdujące się w krucho. Nad kryptami, które udostępnione są do zwiedzania, znajduje się barokowa kaplica grobowa św. Józefa. Jej wnętrze pokryte zostało polichromią wykonaną w 1756 roku. Przy klasztorze, od 1675 roku, funkcjonowało zatwierdzone przez papieża Klemensa IX bractwo św. Józefa, które skupiało członków modlących się przede wszystkim o dobrą śmierć. Obecnie, obok kościoła rozciągają się dawne zabudowania klasztorne, pochodzące z XVII i XVIII wieku. Znajdowała się tu



Kaplica św. Floriana przy kościele cmentarnym

niegdyś przyklasztorna biblioteka, której zbiory niestety nie zachowały się do naszych czasów. Od 1687 roku prowadzona była szkoła elementarna, a od XVIII wieku działało gimnazjum łacińskie. Cystersi nie zapominali również o działalności charytatywnej, od 1636 roku funkcjonowały pod ich opieką przytułek i szpital.

Do naszych czasów zachowały się trzy skrzydła dawnego kompleksu klasztorne. Pierwotnie proste zabudowania stanowiły zamknięty czworobok z wewnętrznym dziedzińcem i krużgankami i piętrowymi skrzydłami. Klasztor, w wyniku sekularyzacji w 1810 roku i przejęcia przez państwo pruskie jego majątku, zakończył swą wielowiekową działalność. Cystersi utrzymywali się głównie z dzierżaw przyklasztornych gruntów, prowadzenia upraw, hodowlanych stawów rybnych, młyna oraz pszczelich pasiek. Uprawiano również chmiel do produkcji piwa, wytwarzano wino i wódki. Rolnictwo i hodowla ryb uzupełniane były przez myślistwo i dobrze prowadzoną gospodarkę leśną. Cystersi nigdy nie powrócili do swoich dóbr w Jemielnicy. W 1812 roku kościół poklasztorny przekazany został władzy duchowieństwa diecezjalnego i stał się kościołem parafialnym Jemielnicy. Natomiast dobra klasztorne zakupiła od państwa rodzina hrabiów strzeleckich. Obecnie dawne zabudowania klasztorne służą parafii i mieszkańcom wsi.



Figura św. Jana Nepomucena z 1756 roku



Kościół pw. Wszystkich Świętych

Drugim ważnym zabytkiem sakralnym Jemielnicy jest przycmentarny kościół pw. Wszystkich Świętych. Obiekt usytuowany jest około 200 metrów od zabudowań klasztorne, po drugiej stronie podłużnego placu, w ciągu ul. Wiejskiej. Świątynia wzniesiona została w XIV wieku i do 1812 roku pełniła rolę kościoła parafialnego. Do dwuprzęsłowej nawy prowadzi krucho z XIX-wieczną kostnicą, która przechodzi w prezbiterium z zakrystią. Zachowany został drewniany chór muzyczny, pochodzący z XVII wieku. Ściany prezbiterium zdobią gotyckie freski, namalowane w 1436 roku. W ołtarzu głównym z 1738 roku znajduje się obraz Wszystkich Świętych, sygnowany przez artystę Christiana Lansena. Kościół otoczony jest kamiennym murem, pochodzącym z XIX wieku, a na terenie przykościelnego cmentarza zachowała się drewniana dzwonnica, niestety bez dzwonów. A tuż przy kościele podziwiać można urokliwą, murowaną kapliczkę, z figurą św. Floriana.

Na zakończenie spaceru po Jemielnicy warto wrócić na centralny plac wsi i zatrzymać się na chwilę przy barokowej figurze św. Jana Nepomucena, której fundatorem w 1756 roku był opat Eugen Misura. W pobliżu znajduje się też pomnik, upamiętniający mieszkańców wsi, którzy zginęli podczas I wojny światowej.

Tekst i zdjęcia: Adam Lapski
Przewodnik turystyczny



Kościół pocysterski pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny



Dzień Otwarty Zajezdni w innej formie

Zdjęcia: Tramwaje Śląskie S.A.

Każdego roku, w ramach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu, spółka Tramwaje Śląskie S.A. organizuje Dzień Otwarty Zajezdni, otwierając dla zwiedzających jedną ze swoich zajezdni. W tym roku, ze względów epidemicznych, tradycyjny Dzień Otwarty Zajezdni nie odbył się, jednak Spółka przygotowała jego wirtualną wersję.

Dzień Otwarty Zajezdni miał się odbyć na terenie dawnej Zajezdni w Chorzowie Batorym, gdzie mieści się dziś Zakład Usługowo Remontowy oraz centrala firmy. – Niestety nie mogliśmy zaprosić Państwa do odwiedzenia nas na miejscu w Chorzowie. Wiemy jak wielu ludzi odwiedza nasze zajezdnie w trakcie Dni Otwartych i zdajemy sobie sprawę, że w obecnej sytuacji organizacja tego typu wydarzenia byłaby niemożliwa. Dlatego zdecydowaliśmy się zaprosić Państwa do zwiedzania Zakładu Usługowo Remontowego za pośrednictwem transmisji w serwisie YouTube – mówi Andrzej Zowada, rzecznik spółki Tramwaje Śląskie S.A.

Wirtualny Dzień Otwarty Zajezdni w Chorzowie odbył się w planowanym wcześniej terminie – w sobotę 19 września. Transmisja w kanale spółki Tramwaje Śląskie S.A. w serwisie YouTube rozpoczęła się punktualnie o 11:00. – Wiemy, że to nie to samo, ale bardzo nie chcieliśmy zupełnie rezygnować z Dnia Otwartego i zależało nam, żeby w jakiś sposób spotkać się z Państwem. Zdecydowaliśmy się zatem na taką wirtualną wycieczkę, podczas której mogliśmy pokazać

Państwu Zakład Usługowo Remontowy w trakcie pracy. Ta forma dała nam możliwość pokazania i opowiedzenia o procesach, których w trakcie tradycyjnego Dnia Otwartego Zajezdni nie pokazujemy – zaznacza Bolesław Knapik, Prezes Zarządu spółki Tramwaje Śląskie S.A.

Co ważne, materiał został zarejestrowany i po transmisji został umieszczony w serwisie YouTube, dzięki czemu zwiedzić Zakład Usługowo Remontowy w Chorzowie można w dowolnym momencie. Przewodnikiem po warsztatach tramwajowych w Chorzowie był Adrian Pander, specjalista koordynator ds. elektrycznych, który w pierwszych słowach przybliżył historię miejsca: – Zakład został wybudowany w 1930 roku, zatem właśnie obchodzi 90. urodziny. Wybudowany tu układ torowy miał i wciąż ma 1435 mm szerokości toru, co było wówczas na Śląsku nowością, bo wcześniej tramwaje kursowały po torach o szerokości 785 mm. Zakład wybudowany został jako zajezdnia tramwajowa i warsztaty naprawcze, pełniąc te dwie funkcje aż do 2006 roku, kiedy zdecydowano, iż w tym miejscu zajezdni już nie będzie, a hale zostały w pełni zago-



spodarowane na potrzeby dzisiejszego Zakładu Usługowo Remontowego.

Podczas wirtualnego spaceru przez hale warsztatów tramwajowych w Chorzowie, pracownicy Spółki odsłoniли tajniki swojej pracy – m.in. przedstawiony został proces gruntownej modernizacji wagonów, proces regeneracji kół tramwajowych, zademonstrowano prace lakiernicze w specjalnie do tego celu wybudowanej kabinie i wyjaśniono proces regeneracji podzespołów tramwajowych. Nie zabrakło również wizyty na stanowiskach dyspozytorów ruchu, dyspozytorów mocy oraz w centrum zarządzania systemem radiołączności. – Udało nam się także przedstawić jeden z przykładów na to, że praca w firmie tramwajowej to nie tylko obowiązki służbowe, ale także pasja życiowa – uśmiecha się Adrian Pander. O czym mowa? To najlepiej sprawdzić samemu, oglądając film z Wirtualnego Dnia Otwartego Warsztatów Tramwajowych w Chorzowie, który dostępny jest w serwisie YouTube. Bezpośredni link do filmu znaleźć można na stronie internetowej Spółki: www.tramwajeslaskie.eu. – Gorąco zapraszam Państwa do obejrzenia filmu. Mam jednak olbrzymią nadzieję, że za rok będziemy się mogli z Państwem spotkać już w tradycyjnej formie, podczas Dnia Otwartego Zajezdni Tramwajowej w Będzinie – kończy Prezes Bolesław Knapik.

red



Do zobaczenia na industrialnym szlaku



Przed nami XI edycja święta Szlaku Zabytków Techniki. 26 września uczestnicy Industriady będą mieli do wyboru 36 zabytkowych obiektów w 23 miejscowościach, w których przygotowano ponad 300 wyjątkowych atrakcji. Partnerem wydarzenia jest Zarząd Transportu Metropolitalnego, który w porozumieniu z Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu zapewnia w dniu festiwalu bezpłatne podróżowanie autobusami, tramwajami oraz trolejbusami. Ofertę bezpłatnych przejazdów przygotowały także Koleje Śląskie.

Przejazd będzie możliwy za okazaniem papierowego lub elektronicznego kuponu, pobranego ze strony www.industriada.pl. Kupon upoważnia do bezpłatnych przejazdów jedną osobę, która może korzystać z komunikacji miejskiej ZTM. Promocja obowiązuje w dniu Industriady, 26 września 2020 roku, od 8:00 do 23:00.

Rezerwacji biletów kolejowych można dokonywać poprzez stronę www.industriada.kolejeslaskie.com. Stacją początkową może być każda stacja obsługiwana przez Koleje Śląskie, znajdująca się na terenie województwa śląskiego. Stacją docelową może być natomiast każda stacja, która ulokowana jest w pobliżu obiektu, biorącego udział w tegorocznej edycji Industriady.

Program XI święta Szlaku Zabytków Techniki jest pełen atrakcji. Znalazły się w nim wyjątkowe trasy fabularyzowanego zwiedzania, rejsy, koncerty, warsztaty, wykłady i pokazy naukowe. Jest z czego wybierać – z pewnością każdy znajdzie coś dla siebie (szczegółowy program dostępny jest na stronie www.industriada.pl). Tegoroczna edycja Industriady odbywa się pod hasłem „Natura w Przemśle”. Jak zapewniają organizatorzy, wspólnie możemy odkryć, że te dwa światy tylko na pozór się wykluczają.

Uroczyste otwarcie industrialnego święta odbędzie się w Sztolni Królowa Luiza w Zabrzu. Dokładnie o 10:00 zostanie tam uruchomiona zabytkowa parowa maszyna wyciągowa. Urządzenie to jest najlepiej zachowanym, najstarszym i jedynym w całej Europie przykładem kopalnianego wyciągu parowego z dwucylindrowym silnikiem bliźniaczym oraz tarczą cierną. Maszyna jest wpisana do rejestru zabytków, a po gruntownej renowacji otrzymała drugie życie. Następnie w Sztolni zagra Orkiestra Muzeum Górnictwa Węglowego, odbędzie się też spektakl uliczny „Od rośliny do maszyny”. Uczestnicy będą mogli podziwiać paradę „Śladami zwierząt” oraz taneczno-akrobatyczny pokaz tańca w kuli z wodą.



Fot. Radosław Kazmierczak

Industriada zakończy się wspólną zabawą w Browarze Obywatelskim w Tychach. Organizatorzy zapewniają, że będzie muzycznie i ekscytująco. O 19:00 zaplanowano koncert Marcina Wyróstka & AUKSO. Następnie, o 20:45 zaśpiewa Mery Spolsky. Na godzinę 22:00 przewidziano multimedialny pokaz mappingu.

Źródło: www.industriada.pl



W związku z obecną sytuacją epidemiologiczną wszystkie obiekty Szlaku Zabytków Techniki, biorące udział w tegorocznej Industriadzie, zastosują się do wszelkich obostrzeń, które aktualnie będą obowiązywały w rejonie organizacji wydarzenia.

Bytom - Górnośląskie Koleje Wąskotorowe



Drodzy Pasażerowie! Zwykle spotykamy się na trasie, gdy za pulpitem tramwaju staram się dowieźć Państwa bezpiecznie i punktualnie do celu podróży. W tramwaju widzieliśmy się nieraz – i mogły się między nami pojawić pewne nieporozumienia. Dlaczego tak było – i co zrobić, aby ich uniknąć? Jak bezpiecznie i wygodnie odbyć podróż tramwajem...? Aby choć w części odpowiedzieć na te pytania udzielono mi fragmentu łamów „Silesia Tram News”. Zatem – uwaga, odjazd!

**widziane
z pulpitu**

Za oknem jesień

Temperatury w ciągu dnia cały czas sprawiają złudne wrażenie, że lato mocno się trzyma – ale kto poza domem przebywa późnym wieczorem lub wczesnym raniem ten wie, że to już ostatnie letnie chwile. Kalendarz też pozostaje nieubłagany – 23 września rozpoczęła się kalendarzowa jesień, ta astronomiczna w tym roku była od niej o nieco ponad osiem godzin szybsza. Zaczęła się pora roku, której chyba żaden tramwajarz nie darzy sympatią.

Jesień to nie tylko coraz krótsze i zimniejsze dni – to także pora, w której liście spadają z drzew, a w powietrzu coraz wyraźniej odczuć można wilgoć. Naszą zimą pozostaje splot właśnie liści i wilgoci, powiązany niestety z niewielką – pośród innych uczestników ruchu – świadomością tego, jaki mają one wpływ na warunki jazdy tramwajem. Rozjechane liście „puszczają” resztki soków, tworząc śliską maź, która bardzo skutecznie zmniejsza przyczepność koła tramwaju do szyny. Jeśli ta maź zostanie „zasilona” kroplami drobnego deszczu czy mżawki, a na domiar złego wszystko to opaść zdążyło na kurz i pył unoszący się na jedni – o jakimkolwiek uniknięciu poślizgu nie może być mowy. Jeśli więc w optymalnych warunkach, spokojnie hamując na płaskim terenie z prędkości około 30 kilometrów na godzinę potrzebuję na to w przybliżeniu 30 metrów – chcąc w miarę płynnie zatrzymać tramwaj na takiej „czarnej” szynie mogą potrzebować co najmniej drugie tyle – czyli od sześćdziesięciu metrów wzwyż. Im cięższy jest wagon, im więcej w nim pasażerów, im szybciej się porusza i wreszcie – im większe nachylenie torowiska, tym – niestety – droga hamowania się wydłuża.



Zdjęcie: Jakub Drogoś

Ktoś z pewnością pomyśli: „I co z tego? Wiedziałeś, do jakiej pracy idziesz i wiesz, co się dzieje – jedź tak, żeby się zatrzymać”. Tak, wiemy o tym – my, tramwajarze. Tymczasem dla pozostałych uczestników ruchu pozostaje to przysłowiową czarną magią. O ile latem wejście przed tramwaj ze wzrokiem wbitym w ekran telefonu, nagły wjazd rowerem na przejście dla pieszych czy zajeżdżenie drogi tramwajowi, bo „przecież muszą być pierwszy do światła” skończą się zazwyczaj na stresie i donośnym dzwonienu, o tyle jesienią finał takiej lekkomyślności może być tragiczny. Ważący od kilkunastu ton wzwyż tramwaj nigdy nie zatrzyma się w miejscu – ponadto na jego pokładzie znajdują się też pasażerowie, którzy w mniej lub bardziej nieprzyjemny sposób odczuwają skutki hamowania, którym motorniczy ratuje niefrasobliwego współużytkownika drogi...

Przed nami dwa trudne miesiące – dlatego też apeluję o wyrozumiałość! Do tych spośród Państwa, z którymi dzielimy przestrzeń miast, jak i do tych, którzy z nami podróżują. Jeśli tramwaj szarpnie albo przyjedzie nieco opóźniony – proszę pamiętać, że nie robimy tego w żaden sposób złośliwie ani celowo. Absolutnym priorytetem w tej nierównej walce z warunkami atmosferycznymi i drugą twarzą złotej, polskiej jesieni jest bezpieczeństwo nas wszystkich – i robimy co w naszej mocy, by zapewnić je Państwu i nam wszystkim. Do zobaczenia na trasie!

Motorniczy





Metrobilet to wspólna oferta Zarządu Transportu Metropolitalnego oraz Kolei Śląskich. Już od roku na jednym bilecie można podróżować wszystkimi środkami transportu na terenie Metropolii. Zasięg Metrobiletu zwiększył się 15 września o kolejne dostępne stacje - teraz z biletem pomarańczowym dojedziemy do Łazisk Średnich.

Metrobilet jest biletem miesięcznym, dostępnym wyłącznie w wersji elektronicznej. Bilet jest kodowany na spersonalizowanej karcie ŚKUP. Szczegółowe informacje, m.in. opisujące możliwości obsługi systemu i dotyczące zakupu biletu, dostępne są na stronie internetowej www.metropolia.ztm.pl w zakładce ŚKUP. Pasażerowie posiadający Metrobilet Pomarańczowy mogą do 12 h bezpłatnie korzystać z parkingów Park&Ride na terenie Tychów.

Pasażerowie mają do wyboru kilka wariantów Metrobiletu: strefa Katowice, pięć stref kolorowych oraz bilet na całą Metropolię. W sumie pasażerowie mogą wybierać spośród siedmiu różnych biletów miesięcznych. Dodatkowo w ofercie jest bilet sześciogodzinny.

Metrobilet 6H

Dostępny jest w kasach Kolei Śląskich oraz w aplikacji Skycash, ważny przez 6 godzin od momentu zakupu lub godziny wskazanej przez pasażera. Koszt biletu wynosi 16 zł. Metrobilet 6H uprawnia do nieograniczonej liczby przejazdów po całej Górnos Śląsko-Zagłębiowskiej Metropolii:

- wszystkimi liniami autobusowymi, tramwajowymi oraz trolejbusowymi komunikacji miejskiej ZTM (w tym liniami lotniskowymi AP),
- pociągami Kolei Śląskich, przewidzianymi w rozkładzie jazdy na obszarze Górnos Śląsko-Zagłębiowskiej Metropolii z wyjątkiem pociągów, w których ma zastosowanie taryfa specjalna oraz pociągów o charakterze komercyjnym.

Metrobilety miesięczne

Bilet „Strefa Katowice” (kolor czarny) obejmuje wszystkie stacje i przystanki kolejowe na terenie Katowic oraz komunikację ZTM wyłącznie na terenie Katowic.

Bilet „Cała Metropolia” jest ważny na wszystkich stacjach i przystankach kolejowych obsługiwanych przez Koleje Śląskie na obszarze Metropolii (GZM) oraz we wszystkich środkach komunikacji miejskiej ZTM.

Pozostałe rodzaje Metrobiletu (kolor żółty, czerwony, pomarańczowy, zielony, niebieski) obejmują jedną wskazaną linię kolejową wraz ze wszystkimi stacjami i przystankami kolejowymi na terenie Katowic oraz komunikację miejską ZTM na terenie całej Metropolii.

Ceny Metrobiletu normalnego nie ulegają zmianie. Z uwagi na dostosowanie ulgi studenckiej do Taryfy ZTM wprowadzona zostaje nieznaczna korekta cen biletów dla studentów.

Źródło: www.metropoliaztm.pl

Autobus, pociąg, tramwaj i trolejbus na jednym bilecie



	normalny studencki
Strefa Katowice (czarna)	119 zł 59,50 zł
Żółty Zielony Czerwony Niebieski Pomarańczowy	179 zł 89,50 zł
Cała Metropolia GZM	229 zł 114,50 zł

Bilet Strefa Katowice obejmuje wszystkie stacje i przystanki kolejowe na terenie miasta Katowice oraz komunikację ZTM wyłącznie na terenie Katowic.

Kolorowe bilety strefowe obejmują Strefę Katowice oraz wybraną strefę (Żółty | Zielony | Czerwony Niebieski | Pomarańczowy) oraz wszystkie linie komunikacji zbiorowej ZTM.

Bilet Cała Metropolia GZM obejmuje wszystkie strefy kolorowe oraz wszystkie linie komunikacji zbiorowej ZTM.

Tramwajem przez świat

W poprzednim wydaniu miesięcznika zamieściliśmy zdjęcie tramwaju w Ostrawie.

Zachęcamy do dalszego udziału w naszej zabawie i do rozwiązania kolejnej fotograficznej zagadki. Wśród tych, którzy wykażą się spostrzegawczością i wiedzą, rozlosowane zostaną nagrody ufundowane przez spółkę Tramwaje Śląskie S.A. Z laureatem z poprzedniego numeru skontaktujemy się osobiście.

Odpowiedzi prosimy nadsyłać do 15 października na adres redakcji: Agencja Mediów Lokalnych mediaL, ul. Katowicka 105, 41-500 Chorzów lub na adres: biuro@agencjamedial.pl



Ostrava, Czechy

Gdzie wykonano to zdjęcie?
Należy podać kraj i miasto



Krzyżówka



Litery z pól ponumerowanych od 1 do 21 utworzą rozwiązanie

Wśród czytelników, którzy nadesłali prawidłowe rozwiązania do 15 października na adres wydawcy rozlosujemy nagrody rzeczowe. Z laureatem z poprzedniego numeru skontaktujemy się osobiście.

Adres redakcji: Agencja Mediów Lokalnych mediaL, ul. Katowicka 105, 41-500 Chorzów.
Rozwiązania można przysyłać pocztą elektroniczną (na adres: biuro@agencjamedial.pl).
Uwaga: oprócz adresu nadawcy należy podać numer telefonu kontaktowego.

POZIOMO:

- 1) daszek nad kuchenką.
- 6) jeździectwo.
- 10) część krzesła.
- 11) naczynie na dżem.
- 12) spoivo do zaprawy.
- 13) akt woli sejm.
- 14) uczucie sympatii (daw.).
- 15) dawny pirat.
- 18) komputer sprzed lat.
- 19) jednoślaz z silnikiem.
- 20) silne napady duszności.
- 23) dietetyczna papka.
- 24) stawowa lub damska.
- 27) tkanina na ręczniki.
- 28) muzyka taneczna.
- 29) pracownik muzeum.
- 30) zapewnia ją komfort.
- 31) służył do narkozy.

PIONOWO:

- 2) współpracuje z producentem.
- 3) cierpiąca za grzechy.
- 4) zawód (pot.).
- 5) pogłoski, wieści.
- 6) zabawna historia.
- 7) argentyński step.
- 8) łódka Eskimosa.
- 9) ryzykowna wyprawa.
- 15) japoński pilot samobójca.
- 16) rodzaj rzeźby.
- 17) pisze artykuły.
- 21) sprzęt graficiarza.
- 22) kolej podziemna.
- 24) stanowisko ministra.
- 25) skaza na szkłe.
- 26) spluwa lub gną.